

Oponentský posudek

Michaela Zikmundová: *Varianty pejorativních oslovení v brazilské portugalštině*, 2024, 54 s.

Michaela Zikmundová si pro svou bakalářskou práci *Varianty pejorativních oslovení v brazilské portugalštině* vybrala neobvyklé téma na pomezí sociolingvistiky, rozhodla se zmapovat různé druhy nadávek a urážek v brazilské variantě portugalštiny. K vlastnímu výzkumu a posléze i k dotazníkovému řešení, na kterém založila praktickou část své bakalářské práce, ji přivedl roční studijní pobyt, který v Brazílii strávila. Nevím, proč hned v úvodu nazývá tuto tematiku „tabuizovanou“, když v následujícím odstavci uvádí, že metodologickou podporu získá ze standardních vědeckých publikací jako *Stručné dějiny nadávek* a *sprostých slov* od Richarda Marynčáka či *Slovník nespisovné češtiny* od Jana Huga.

Práce je logicky členěná do dvou základních částí, teoretické a praktické. První kapitola první části je věnovaná spisovnému a nespisovnému jazyku, Zikmundová zde zdařile člení jednotlivé varianty a přikládá k nim brazilské ekvivalenty s vědomím, že ne všechny kategorie se v obou navzájem překrývají, např.: insulto (nadávka), palavrão (sprosté slovo) a tabuísmo (tabuizované slovo). Osobně bych pro termín „insulto“ volila spíše překlad „urážka“. Za velmi dobře zpracovanou považuji podkapitulu 1.3.2. věnovanou tzv. „gírii“, hovorové variantě jazyka.

Praktická část práce je postavená na dotazníkovém šetření napříč společností, respondenti se lišili věkem i sociálním postavením. Zajímavou částí dotazníku je tzv. „míra hrubosti“, kterou jednotliví respondenti přiřazují výrazům dle vlastní zkušenosti.

Dotazem k obhajobě bude první z šesti „vyčleněných sémantických podskupin“, (s. 27) jak je Zikmundová nazývá, tedy tzv. „nadávky odkazující na inteligenci jedince“. Nadávkami jsou zde myšlené lékařské diagnózy jako „dement“ či „imbecil“. Ráda bych se zeptala, z kterého metodologického zdroje je převzaté názvosloví a zda není jinde klasifikované jinak, než vztahem k „inteligenci“.

Předkládanou bakalářskou práci považuji za velmi zdařilou, je z ní poznat autorčino zaujetí tématem, stejně jako pečlivost věnovaná vyhodnocení dotazníků. Za problematickou ovšem místy považuji stylistiku. V práci se ve větší míře objevují šroubovaná až nečesky znějící souvětí, časté je rovněž opakování. Například v podkapitole „Argot“ najdeme větu: Z této definice vyplývá, že bývá argot nejčastěji považován za jazyk nesrozumitelný, či jazyk podvodníků, vyznačující se především svou schopností utajení významů, kdy se tato hlavní schopnost vyznačuje svým vzdorem a bojem vůči členům společnosti. (s. 12).

Předkládaná práce *Varianty pejorativních oslovení v brazilské portugalštině* splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji **výborně**.

V Praze, 5. 6. 2024

Mgr. Karolina Vátová, Ph.D.